

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

7. Quæ, & qualis intentio requiratur in suscipiente Sacramenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

pœnitentiā, non est neceſſe, vt puniat bis propter eadem peccata, nec cognoſcat iterum de eadem cauſa, ſed quod ſuſtineatur prior ſententiā, quæ valida fuit; & oblato impedimento, mandetur executioni, cum ex hoc nullum ſequatur inconueniens, ſicut ſequitur in Euchariftiā.

110.

Obiectio.

111.

Obiectio.

112.

Obiectio.

113.

Obiectio.

114.

Obiectio.

115.

Obiectio.

116.

Obiectio.

117.

Obiectio.

118.

Obiectio.

119.

Obiectio.

120.

Obiectio.

121.

Obiectio.

122.

Obiectio.

123.

Obiectio.

124.

Obiectio.

125.

Obiectio.

126.

Obiectio.

127.

Obiectio.

128.

Obiectio.

129.

Obiectio.

130.

Obiectio.

131.

Obiectio.

132.

Obiectio.

133.

Obiectio.

134.

Obiectio.

135.

Obiectio.

136.

Obiectio.

137.

Obiectio.

138.

Obiectio.

139.

Obiectio.

140.

Obiectio.

141.

Obiectio.

142.

Obiectio.

143.

Obiectio.

144.

Obiectio.

145.

Obiectio.

146.

Obiectio.

147.

Obiectio.

148.

Obiectio.

149.

Obiectio.

150.

Obiectio.

151.

Obiectio.

152.

Obiectio.

153.

Obiectio.

154.

Obiectio.

155.

Obiectio.

156.

Obiectio.

Obiectio vltima: ſi Extrema-vnctio poteſt cauſare poſtea, ablato obice, ſuum effectum, ſicut Baptiſmus; ergo ſicut Baptiſmus aliquando poſt mortem cauſat aliquam partem ſui effectus, nempe remiſſionem totius pœnæ, quia tunc auferitur obex, vt ſuprà vidimus; Extrema-vnctio poſt mortem cauſabit eundem effectum remiſſionis totius pœnæ, cum tunc per retractionem totius culpæ auferatur obex ad eum effectum, atque adeo omnis, qui recipit illud ſacramentum in ſtatu gratiæ, liberabitur ab omni pœna, ſaltem peccatorum præcedentium, ſicut qui baptizatur. Reſponderetur negando ſequelam; quia licet Extrema-vnctio ordinetur etiam ad remiſſionem peccatorum, non tamen ad remiſſionem totius pœnæ debitæ, ſicut Baptiſmus, ſed ad remiſſionem culpæ, poſita retractione, & alicuius etiam forte pœnæ. Vnde fateamur, ablato obice, poſt mortem ad remiſſionem venialium præteritorum per eorum debitam retractionem poni effectum remiſſionis culpæ, virtute etiam ſacramenti Extremæ-vnctionis, non tamen remiſſionem totius pœnæ; quia ad hunc effectum determinatè non eſt inſtitutum illud ſacramentum.

SECTIO VII.

Quæ, & qualis intentio requiratur in ſuſcipiente Sacramentum.

112.

Obiectio.

113.

Obiectio.

114.

Obiectio.

115.

Obiectio.

116.

Obiectio.

117.

Obiectio.

118.

Obiectio.

119.

Obiectio.

120.

Obiectio.

121.

Obiectio.

122.

Obiectio.

123.

Obiectio.

124.

Obiectio.

125.

Obiectio.

126.

Obiectio.

127.

Obiectio.

128.

Obiectio.

129.

Obiectio.

130.

Obiectio.

131.

Obiectio.

132.

Obiectio.

133.

Obiectio.

134.

Obiectio.

135.

Obiectio.

136.

Obiectio.

tis ad valorem ſacramenti; cum enim illud ſacramentum non conſiſtat in vſu, ſicut alia, ſed ſit permanens, & ante ipſam ſumptionem ſit verum ſacramentum, parum refert, quod habeat, vel non habeat intentionem, qui illud ſuſcipit. An verò requiratur eiſmodi intentio ſuſcipientis, vt ſacramentum illud conferat ſuum effectum, ſtatim dicemus.

Prima ergo ſententiā fuit Baptiſmum eſſe validum, licet, qui baptizatur, corde diſſentiat, dum tamen ore dicat ſe conſentire. Hanc docuit Gloſſa in cap. *Maiores*, de Baptiſmo. Secunda ſententiā eſt Caietani inſtr. q. 68. art. 7. qui docet, ſolum requiri ad valorem Baptiſmi, quod ille, qui baptizatur, non habeat voluntatem contrariam, etiam ſi non habeat, vel habuerit vnquam voluntatem Baptiſmi recipiendi; addit tamen Caietanus, accidere non poſſe, vel certè rariffimè, quod qui accedit ad Baptiſmum, non habeat voluntatem Baptiſmi, vel certè voluntatem contrariam. Eandem ſententiā ſequi videtur Ledefm. in 4. p. q. 9. art. 7.

Communis, & vera ſententiā Theologorum tenet, requiri ad valorem ſacramenti conſenſum poſitiuum adulti, qui illud recipit. Hanc docent Theologi omnes cum S. Thoma d. q. 68. art. 7. quos congerunt, & ſequuntur Suarez in præſenti diſp. 14. ſect. 1. Valquez diſp. 157. cap. 2. & alij omnes.

Probatur primò ex Conciliis, in quibus ad baptizandum eum, qui incidit in amentiam, vel perdidit vſum ſenſum, ſemper exigitur, quod antea voluntatem Baptiſmi habuerit. Sic habetur in Concilio Carthaginenſi 3. cap. 34. his verbis: *Agrotantes, ſi thug, pro ſe reſpondere non poſſunt, cum voluntatis eorum teſtimonium hi, qui ſui ſunt, dixerint, baptizentur.* & in Concilio Arauſiaco 1. cap. 12. *Obmutescens baptizari, aut Pœnitentiam accipere poteſt, ſi voluntatis præterita teſtimonium aliorum verbis habet.* In quibus locis licet nò dicatur expreſſè, non valere Baptiſmum abſque illa voluntate præterita, id tamen videtur omnino ſupponi, cum eà ſolum conditione poſita, permittitur baptizari agrotus; in quo etiam ſenſu loqui videtur Auguſt. lib. 4. de Baptiſmo, cap. 24. ſi pro eo (inquit) qui reſpondere poteſt, alius reſpondeat, non itidem valet; ex qua regula illud in Euangelio dictum eſt, quod omnes, cum legunt, naturaliter mouet; & ætem habet ipſe pro ſe loquatur. Denique hoc ipſum vt regula ſeruanda traditur in Rituali Romano Pauli V. in Rubricis de Baptiſmo adultorum; vbi prohibetur baptizari eum, qui, cum aliquando habuerit vſum rationis, ante amentiam nunquam oſtendit voluntatem, aut petitionem Baptiſmi.

Probatur ſecundò ſpecialiter de Matrimonio; quia cum ſit contractus humanus obligationem mutuam inducens, id abſque voluntate ſe obligandi fieri non poteſt. Item ſacramentum Pœnitentiæ, cum ſit iudicium includens accusationem, qua reus ſe coram legitimo iudice accuſat, & vult ſententiā accipere, non poteſt conſiſtere, abſque pœnitentis voluntate. Baptiſmus deinde, Confirmatio, & Ordo, quæ tria ſacramenta imprimunt characterem indelebilem, ſi abſque omni voluntate recipientis conferrentur, obligarent illum inuitum ad ſtatum, vel legem, quam amplecti noller, maneretque contra ſuam voluntatem ſubditus Eccleſiæ, qui id non veller; qua ratione vtitur Innocent. III. in cap. *Maiores*, de Baptiſmo; ad probandum, Baptiſmum contra voluntatem recipientis collatum, non eſſe validum. Denique Extrema-vnctio, cum aſſerat etiam ſanctitatem internam, quam Deus inuitis non confert, congruenter requirit ex parte accipientis voluntatem, qua acceptet illud ius, & velit conſecrari ac ſanctificari peculiari illo ritu.

Qualis

Qualis autem debeat esse illa voluntas, statim explicabitur.

117. Arguit deinde P. Vasquez n. 4. contra Caietanum, quia supponit falsum non posse de facto accidere, adultum baptizari nec consentientem nec dissentientem, sed neutram voluntatem habentem: hoc, inquit, probat Vasquez esse possibile, tum quia posset adultus baptizari, dum dormit, aut dum amens factus est, cum tamen ante somnum, vel amentiam nihil cogitasset aut voluisset circa Baptismum; tam quia etiam dum aduertit, se baptizari, posset eam actionem externam permittere; interius tamen nec consentire, nec dissentire Baptismo, vt sacramentum est. Ceterum Caietanus non dixit (vt supponit Vasquez) illum casum accidere non posse, sed vel non posse, vel saltem rarissimum esse quod quidem negari non potest; nunquam enim baptizatur adultus, dum dormit, aut non explorato prius eius consensu: si autem in amentiam incidit, rarissimum esse potest, quod prius non habuerit vel voluntatem Baptismi, vel aliam contrariam; est ergo rarissimus casus ille voluntatis in statu neuro, provt dixit Caietanus.

118. Nunc tamen respondeamus ad argumenta, quæ pro eius sententia fieri solent. Primò obicitur Innocentius I. I. in dicto cap. *Maiores*, de Baptismo; qui solum videtur petere ad valorem Baptismi, quòd adultus non habeat voluntatem repugnantem. Sic enim post longam disputationem concludit: *Tunc characterem sacramentalis imprimit operatio, quando obicem contraria voluntatis non inueniunt*; ergo si neutram habeat voluntatem, Baptismus erit validus.

119. Respondetur, imò ibi Pontifex semper exigit consensum positum ad valorem Baptismi; nam in verbis proximè præcedentibus, postquam dixit, dormientes, & amentes, si priusquam amentiam incurerent, aut dormirent, in contradictione persistere, si baptizentur, characterem non suscipere sacramenti; addit de aliis. *Secus autem si prius Caietanum existissent, & habuissent propositum baptizandi. Unde tales* (qui scilicet prius habebant tale propositum) *in necessitate articulo consensu Ecclesia baptizare*; & statim concludit, verbis supra positis: *tunc ergo characterem sacramentalis imprimit operatio, &c.* Cui autem non meminerit tertij status eorum, qui prius penitentiam voluntatem habuerunt? Suarez dicit, ideo id fecisse, quia moraliter loquendo, adultus qui non consentit, resistere censetur, & inuitus pati. Quam quidem regulam applicatam ad præsentem materiam, veram existimo: agimus enim de Baptismo, in quo qui baptizatur, subit obligationem legis Ecclesiasticæ, & fit subditus Ecclesiæ, atque ad multa se obligat, ad quæ antea non tenebatur. Ad eiusmodi autem obligationes ille qui adultus est, & dominus suæ voluntatis, atque adedò possidet suam libertatem, semper censetur inuitus, dum positiuè non se obligat, & consentit, quia semper censetur esse in voluntate habituali retinendi suam libertatem, sicut habet similem voluntatem retinendæ alias suas. Merito ergo Innocentius dixit, tunc imprimi characterem Baptismi, quòd obex contraria voluntatis non inuenitur, quia nimirum *contraria voluntatis* appellatione intelligitur voluntas actualis, vel etiam habitualis, qualè habent omnes, qui suæ libertati non volunt positiuè renuntiare.

120. Secundò obicitur, quia in paruulis inuenitur Baptismus validus absque eorum consensu; ergo & in adulto esse posset; nam sacramentum semper debet constare eisdem partibus. Respondetur ex dictis negando consequentiam. Ad probationem dicimus, hoc sacramentum semper habere easdem partes,

formaliter loquendo, scilicet materiam, formam intentionem ministri, & consensum baptizati, si est, vel fuit capax illum præstandi. Cui autem magis requiratur hic consensus in adulto, quam in paruulo, diximus iam in superioribus.

121. Tertio obicitur decretum Eugenij IV. in Concilio Florentino, dicentis, sacramenta tribus perfici, materiâ, formâ, & ministro habente debitam intentionem; in quibus non numerauit intentionem suscipientis. Respondetur, illam subintelligi ex parte materiæ: v. g. in Baptismo materia proxima est ablutio, non quæcumque, sed hominis viui; alioquin non est materia debita. Sic etiam est ablutio hominis volentis, si habet propriam voluntatem; alioquin non erit debita materia. Noluit autem Pontifex fortasse explicare nominatim illam intentionem, cum non sit vniuersaliter requisita in omni sacramento; tum quia in Eucharistia non requiritur talis intentio ad valorem sacramenti, tum quia in paruulis non reperitur, vt diximus.

122. Quarto obicitur vsus fidelium; solet enim dari Extrema vnctio iis, qui rationis vsu subito morbi impetu perdidierunt; nec antea illud sacramentum petierant. Respondetur, præcessisse quidem voluntatem; qui enim Christianus est, & vult in Ecclesia Catholica viuere, & mori, vult etiam eius sacramentis debito tempore iuari; quam voluntatem Ecclesia præsumit de omnibus, qui signa penitentiae suo tempore exhibuerunt.

123. Sed contra obici potest quintò; ergo ex illa simili voluntate generali poterit homini in tali articulo constituto exhiberi absolutio sacramentalis, licet nulla signa dolotis exhibeat, aut eiusmodi absolutionem proximè petierit. Probat sequela; quia ad absolutionem in tali articulo impendendam, non exigitur, quòd explicitè confiteatur; sufficit quòd ostenderit voluntatem confitendi, vt suppono, ex sententia communi approbata in nouissimo Rituali Rom. Pauli V. Hanc autem voluntatem censetur habere omnis Catholicus non minus, imò magis, quam Extremæ vnctionis; ergo sicut propter illam voluntatem præcedentem potest dari validè Extrema vnctio, sic etiam poterit absolutio sacramentalis.

124. Respondeo negando sequelam. Requiritur enim ad sacramentum Penitentiae voluntas magis propinqua, & specialis, quam ad Extremam vnctionem. Ratio autem differentia est, quòd sacramentum Penitentiae, vt diximus, continet iudicium, in quo Sacerdos proferit sententiam vt iudex, ad quod requiritur, quòd accusator, vel reus detulerit causam ad iudicium; non potest enim iudex inchoare ex se iudicium, sed ad instantiam partis. Quando ergo penitens potest, debet se explicitè accusare; quòd si hoc non possit, debet saltem implorare officium iudicis, ostendendo voluntatem confitendi; per hoc enim iam inchoat iudicium eo modo, quo potest, in quo est differentia à sacramento Extremæ vnctionis, & aliis similibus, ad quorum valorem sufficeret voluntas interna, etiam si exterius non ostenderetur; at verò ad sacramentum Penitentiae non sufficit talis voluntas interna, sed requiritur petitio, seu manifestatio exterior, quia hoc sacramentum est iudicium externum, in quo sicut sententia debet exterius proferri, sic penitens debet exterius recurrere ad iudicium; & hoc quidem post commissam peccata, à quibus absolendus est. Non ergo sufficit illa voluntas generalis, quam quisque habet, quando baptizatur, suscipiendi omnia sacramenta suo tempore, tum quia illa voluntas non fuit post peccata commissam; tum etiam, quia illa est voluntas interna, quam

quam arguitur colligimus ex aliis operibus hominis Christiani; non tamen est actio externa iuridica, qua recurat ad officium iudicis implorandum, & qua reddatur sensibilis dolor internus de peccatis, qui cum sit pars sacramenti, debet fieri sensibilis per aliquam actionem externam sensibilem manifestatiuam illius doloris, qualis actio non est solum esse Christianum, vt constat.

125.
Obiectio sex-
ta.

Sexto obijci potest; si ad valorem Extremæ-vnctionis, & aliorum similium sacramentorum sufficiat voluntas illa generalis, qua ex vi professionis Christianæ censetur aliquis velle recipere sacramenta: ergo eadem sufficeret ad Eucharistiam suscipiendam cum fructu; atque adeo si aliquis casu comedit hostiam consecratam, nesciens, esse consecratam, sed putans esse panem communem, recipiet tamen fructum sacramenti propter voluntatem illam generalem antecedentem.

126.
Respondetur.

Respondeo, sufficere quidem illam voluntatem generalem sicut ad Extremam-vnctionem, sic etiam ad Eucharistiam in mortis articulo cum fructu suscipiendam; & ita de facto datur iis, qui vi morbi subito correpti, rationis usum amiserunt, quando id absque irreuerentiæ periculo fieri potest, atque etiam amentibus in eodem articulo, quando antea rationis usum aliquando habuerunt, & non constat eos esse in statu peccati. Negamus tamen, quando casu aliquis comedit hostiam consecratam pro pane communi, accipere eum effectum sacramenti. Rationem assignat P. Valquez tom. 3. in 3. part. disput. 211. cap. 2. num. 7. quod homo in prædicto casu habet voluntatem positivam contrariam non suscipiendi sacramentum, quando comedit illam hostiam; nam eo ipso, quod existimat esse panem communem, & vult illum sumere vt communem panem, habet voluntatem contrariam manducationi sacramentali. Hæc tamen ratio non videtur sufficiens, quia posset homini dormienti in os immitti hostia consecrata, vel calix consecratus, ipso nullam prorsus voluntatem habente, nec sentiente, imò & ignorante ipso, qui daret, illam esse materiam consecratam; in quo casu adhuc non haberet effectum sacramentum; ergo non oritur ex voluntate contraria, sed ex defectu intentionis sumendi sacramentum.

127.
Ratio ex di-
stinctu colligitur.

Ratio ergo ex dictis videtur esse, quod homo Christianus ex vi illius voluntatis generalis vult quidem sumere sacramenta more Christiano, quando scilicet debito tempore Christianis dari solent, atque ideo habuit iam voluntatem accipiendi Extremam-vnctionem, & Eucharistiam in mortis periculo, vel etiam Eucharistiam aliis temporibus, quando Christiano more ei daretur; ille autem alius nunquam habuit voluntatem suscipiendi sacramentum, quando comederet more communi cibos profanos; atque ideo illa susceptio Eucharistiae, vt talis, non est ei villo modo voluntaria aut voluta, ideo non causat effectum sacramentalem in ipso. Sicut etiam propter eandem rationem esset inualidus Ordo, qui homini dormienti daretur, vel ei, qui post usum rationis in amentiam incidit; quia nimirum voluntas generalis, quam prius habuit suscipiendi omnia sacramenta, sed ea solum quæ Christianis communiter dari solent tanquam remedia communia, prout dari solent Eucharistia & Extrema-vnctio, non verò sacramentum Ordinis; ideo non habet illam voluntatem circa illud sacramentum. Sic etiam non habet voluntatem circa sacramentum Eucharistiae suscipiendum, quando casu accipit illud pro cibo aut potu communi; & ideo etiam caret effectu in eo casu.

Septimò obijci potest: si sufficit illa voluntas generalis ad valorem Extremæ-vnctionis, sufficeret etiam ad valorem Baptismi; atque ideo qui nihil cogitavit de Baptismo in particulari, habuit tamen animum procurandi salutem, & bene operandi; poterit postea, si sensibilis, aut rationis vsu destituitur, baptizari, etiam si nihil vnquam de Christiana fide audiuisset.

128.
Obiectio
septima.

P. Coninch in præfati q. 64. art. 8. dub. 5. n. 103. dicit, eum, qui habet attritionem de peccatis, quatenus iis meremur penas inferni, aut excludimur à gaudiis celestibus, censeri petere implicite baptismum, etsi de eo nihil vnquam audierit; quia ille dolor includit virtuale propositum seruandi omnia præcepta ad talem finem necessaria, quorum vnum est præceptum suscipiendi baptismum. Hæc doctrina adeo generalis, & lata mihi difficilis est; quia ex ea sequitur primò, Iudæos omnes, qui legem Moysi seruabant, antequam illis Euangelium prædicaretur, potuisse dormientes valide baptizari, qui habuerant propositum seruandi omnia præcepta Diuina, quorum vnum erat iam de suscipiendi baptismum. Secundò, eos infideles, qui habent ignorantiam inuincibilem veræ fidei, posse etiam dormientes, vel certe si in phrenesim inciderint, baptizari; habuerant enim fortasse desiderium procurandæ salutis suæ, & faciendi quod ad ipsam necesse esset; quæ tamen absurda esse constat. Requiritur ergo ad baptismum voluntas aliqua magis specialis.

129.
Respondetur
Coninch.

Rationem huius necessitatis indicat Suarez d. disp. 14. sect. 2. post medium, scilicet quia Baptismus est ianua ad Ecclesiam, & in eo fit prima sollemnis professio fidei, & legis Christi. Quam rationem possumus amplius explicare, & simul ostendere differentiam à voluntate illa generali, quam aliquis habet eo ipso, quod est Catholicus, & diximus sufficere ad suscipiendam postea valide Extremam-vnctionem, & cum fructu Eucharistiam. Nam ille volendo in religione Catholica viuere & mori, vult more Catholicorum gubernari, & eorum ritus recipere, inter quos est ritus dandi talia sacramenta infirmis, atque adeo sufficienter videtur velle ea sacramenta suo tempore recipere. Qui autem Iudæus erat, profitebatur quidem Iudaismum, & iuxta illius regulas, & ritus viuere, ac gubernari volebat, quia illam religionem iam examinauerat: nihil autem cogitauerat de lege Evangelica, & ideo non proponebat, aut volebat vt eius ritibus & legibus; quamvis enim in communi propositum habebat seruandi omnia præcepta Dei, & per consequens implicitum suscipiendi baptismum Christi, si esset præceptum illius: hoc tamen debebat intelligi, prævio debito examine de veritate Evangelij, sine quo examine non poterat obligari ad illud recipiendum; quare non poterat ex vi illius voluntatis Iudæus dormiens baptizari, cum neque etiam implicite voluisset recipere baptismum, nisi prævio prius examine de illius veritate, & necessitate. Sic etiam Gentilis, qui diceret: Ego volo audire Catechismum; & postea, si conuictus fuero, & placuerit mihi fides Christiana, baptizabor; hic (inquam) non censetur Catechumenus, nec baptizaretur ex vi solius huius voluntatis, quia nondum habuit voluntatem absolutam: at verò Christianus, qui iam examinavit legem Evangelicam, absolute vult vt, & gubernari legibus, & ritibus Christianis, quia iam scit omnia esse sancta, & vtilia sibi, & ideo ex vi illius voluntatis potest vngi, & potest ei dari Eucharistia. Non ergo sufficit sola illa voluntas generalis contenta in actu attritionis ad valorem Baptismi ei qui nihil vnquam

Requiratur
baptismus
voluntas al-
qua magis
specialis.

130.
Ratio neces-
saria.
Magis ex-
plicite.

131.
Ergo
necesse
est
examine
de veritate
Evangelij
ante
obligationem
ad baptismum.

de lege Christiana, aut baptismo audiuit; vt volebat P. Coninch. Valeret tamen baptismus, si aliquis religionem Christianam corde amplexus esset, licet nihil de baptismo, aut eius necessitate audisset; hic enim licet morbo oppressus, sensibus destitueretur, baptizaretur valide, quia voluit absolute hanc religionem amplecti, eiusque ritibus, quicumque illi essent, gubernari.

131. Ex dictis infero primo, in Sacramentis (vno excepto Matrimonio,) sufficere ad eorum valorem voluntatem etiam coactam: nam voluntas coacta voluntas est, vt de Baptismo definitum fuit in Concilio Toletano IV. cap. 56. quam Concilij sententiam approbavit postea Innocentius III. in d. cap. *Maiores*. Hoc autem intelligi debet, dummodo interius sit verus consensus in Sacramentum, non vero si solus sit consensus in actionem externam absque alio consensu interno in ipsum Sacramentum.

132. Infero secundo, discrimen inter intentionem requisitam in ministro, & in suscipiente Sacramentum: in illo enim requiritur intentio virtualis, id est, quæ sit causa operationis sacramentalis; in suscipiente autem sufficit intentio habitualis, id est, voluntas præterita Sacramenti suscipiendi non reuocata, etiam si non sit causa ponendi Sacramenti; quia in ministro requiritur intentio, quæ faciat illum operari nomine Christi, ad quod oportet operari ex tali intentione; quæ ratio non procedit in suscipiente, vt explicat Vaquez *ubi supra* cap. 2. Qui tamen hanc doctrinam extendit ad Sacramentum Pœnitentiæ, de quo n. 16. docet non requiri, quod voluntas pœnitentis villo modo concurrat ab absolutionem ponendam. Quod in rigore loquendo non videtur verum; quia voluntas præterita pœnitentis manifestata Confessario mouet illum hic & nunc ad dandam illi absolutionem: in quo est discrimen Sacramenti Pœnitentiæ à Baptismo, Confirmatione, & aliis, præter Matrimonium; nam in his non requiritur voluntas suscipientis, quæ sit causa Sacramenti; quia licet minister ignoraret voluntatem internam illius, si tamen vellet conferre Sacramentum, quantum posset, & re vera ille, cui confertur, habuit voluntatem suscipiendi illud, Sacramentum erit validum: in Pœnitentiâ vero requiritur, quod minister sciat voluntatem pœnitentis, & ex illa moueatur ad dandam absolutionem; alioquin non procedet vt iudex ad instantiam partis implorantis eius officium: in aliis ergo Sacramentis satis est, quod Sacramentum sit volitum à suscipiente; in Pœnitentiâ vero requiritur, quod absolutio sit volita, & voluntaria, hoc est, quod aliquo modo procedat à voluntate ipsius pœnitentis saltem mediâ, quatenus ostendendo desiderium absolutionis mouet Sacerdotem ad ponendam illam: vnde non manet tunc voluntas pœnitentis merè habitualiter, sed aliquo modo virtualiter, in quantum cognita à Sacerdote mouet ad absolvendum.

133. Restat dicere de Sacramento Matrimonij, de quo in primis certum est, differre ab aliis Sacramentis in hoc, quod voluntas coacta per metum cadentem in constantem virum, & iniuste illatum ad eum finem, non sufficit ad valorem matrimonij, vt cum communi latè docet Thomas Sanchez *lib. 4. de Matrimonio, disput. 12.* siue id proueniat ex natura ipsius contractus, siue ex lege Ecclesiæ iustis de causis irritante illum; vt cum communi sententia resoluit idem Sanchez *disput. 14.* quia propter indissolubilitatem matrimonij validi non poterat alia ratione subueniri contra violentiam eorum, qui iniuste matrimonia extorquent, & consuli li-

bertati contrahentium, nisi irritando omnino consensum à principio.

An vero, quando recipitur illud Sacramentum, sufficiat voluntas habitualis in recipiente? Certum etiam est, in vtroque coniuge requiri voluntatem, seu intentionem virtuales, nec sufficere habituales; cum enim vterque sit minister Sacramenti, in singulis requiritur intentio, qualis in ministris aliorum Sacramentorum, in quibus, vt supra vidimus, non sufficit habitualis, sed requiritur virtualis, quæ sit causa exprimiendi consensum. Quia vero coniuges non solum sunt ministri, sed recipiunt etiam Sacramentum, dubitari potest, an prout recipiunt, sufficiat illis voluntas habitualis præterita. Videtur enim requiri semper virtualis, imò actualis. Nam iuxta doctrinam, quam tradit Thomas Sanchez *lib. 1. de Matrimonio, disput. 7. num. 31.* contractus non perficitur, donec mutua obligatio vtrique nota sit: tunc ergo perficitur Sacramentum, & per consequens tunc recipitur, quando coniux audit consensum alterius, & illum acceptat; ad hanc autem acceptationem requiritur intentio actualis acceptandi; ergo non solum quando ministrat, sed etiam quando recipit Sacramentum, debet coniux habere voluntatem actualem.

Huic tamen doctrinæ obstat id, quod cum quibusdam aliis docet idem Sanchez *lib. 2. disp. 12. n. 3.* posse scilicet perfici hoc Sacramentum per Epistolam hoc modo: si Epistolam mittens scribat, se non solum facere sui corporis traditionem, sed ex tunc traditionem per alterum sibi faciendam acceptare; tunc enim si, hac Epistolâ lectâ coram Parocho, & testibus, alter consentiat, iam vtriusque traditio, & acceptatio fit coram eodem Parocho, & testibus, & perficitur Sacramentum. Potrò, si hoc verum est, consequens videtur non requiri in suscipiente Sacramentum voluntatem actualem, nec virtuales, sed habituales, quando suscipit Sacramentum; nam tunc temporis, qui misit Epistolam, nihil de matrimonio cogitat, & fortasse dormit, & tamen tunc recipit Sacramentum.

Ego in primis existimo, hunc casum à P. Thoma Sanchez concessum, nec verum esse, nec stare posse cum eius doctrina supra posita. Si enim contractus non perficitur, donec vtrique nota sit mutua alterius obligatio, non potest perfici matrimonium, quando lectâ Epistolâ, ille alius consentit coram Parocho, donec ille consensus notus sit alteri contrahenti. Quod rursus à posteriori constat; quia si ego per Epistolam, aut nuncium alicui promittam, aut me obligem, possum reuocare consensum, & Epistolam, aut nuncium, antequam ad notitiam venerit illius, cui me obligare volebam; non potest enim subsistere obligatio, antequam ille alius sciat me obligari, vt fatetur idem Sanchez *lib. 1. de Matrimonio, disput. 3. num. 5. & disput. 6. num. 3.* Ideo enim non potest obligari homo irreuocabiler alteri homini per actum voluntatis merè internum. Cum ergo obligatio illius, qui Epistolam accepit, nondum sit nota illi, qui Epistolam misit, poterit reuocari ab ipso, qui Epistolam accepit, & per consequens matrimonij contractus nondum est perfectus; hic enim non est dissolubilis voluntate contrahentium, vt constat.

Cæterum, licet ille casus verus non sit, sunt tamen alij, in quibus constat perfici Sacramentum Matrimonij, quando coniux vel dormit, vel nihil cogitat de Matrimonio, v.g. quando fit per procuratorem; tunc enim contractus perficitur, & Sacramentum recipitur à coniuge absente, quando eius procurator alibi præstat consensum; ergo tunc coniux

134.

*Pro matrimonio
nō requiritur
in coniugibus
voluntas vir-
tualis cum
vterque sit
minister.*

135.

*Quid obstat
huius doctrinæ.*

136.

*Existimamus
hunc casum
esse falsum.*

137.

*Deinde licet
verum esse
casus, sunt
tamen alij in
quibus do-
ctrina nostra
valet.*

iux

Instantia. iux absque aliqua voluntate actuali recipit illud Sacramentum. Dices, non stare hoc cum doctrina proximè tradita, quòd scilicet contractus non perficitur, donec mutua obligatio utrique nota sit: nam coniugi absenti non innotescit tunc obligatio alterius coniugis, donec id per nuncium, aut Epistolam accipiat. *Soluitur.* Respondeo, licet non innotescat ipsi coniugi absenti, innotescit tamen eius procuratori, qui eius nomine acceptat illam obligationem, & reddit irrevocabilem: tam enim perficitur contractus, manifestatà obligatione procuratori, quam coniugi, qui eadem persona censetur cum procuratore à se constituto.

138. Vnde addo, non solum hoc contingere, quando matrimonium fit in absentia per procuratorem, sed etiam, loquendo in rigore Metaphysico, idem posse contingere, quando fit inter præsentes; si enim contractus perficitur, quando obligatio mutua utrique nota est, consequens est, ut tunc perficiatur, quando obligatio eius, qui ultimus consensus exprimit, nota sit alteri: non est autem idem instans, aut idem tempus Metaphysicè, quo ultimus exprimit suum consensus, & quo alter eum percipit, quia voces perveniunt ad auditum per tempus successuum; quare fieri potest, ut, quando hic audit, & percipit, ille alius iam non cogitet de consensu præstando, nec habeat voluntatem actualem de faciendo, aut recipiendo Sacramentum, & tamen tunc recipit illud, quando, altero audiente, perficitur contractus.

139. Denique aduerto, sicut diximus de Sacramento Penitentiae, sic in Matrimonio, voluntatem illam, quæ requiritur in recipiente hoc Sacramentum, non debere esse merè habitalem, sed aliquo modo virtualem, quatenus aliquo modo debet esse causa operis. Nam licet coniux sit absens & dormiat, quando perficitur Sacramentum, habet tamen voluntatem præteritam non reuocatam, quæ voluntas fuit causa, quod hic alius consentiret, & obligaret se, atque adeò, quod eius obligatio veniret ad notitiam procuratoris absentis; vel fuit causa, quòd procurator consentiret, & eius consensus innotesceret alteri coniugi præsenti; vel denique, quando matrimonium fit inter præsentes, voluntas præterita, quæ ultimus coniux consensit, fuit causa, quòd post brevissimam illam morulam eius consensus, & voces percipiuntur ab altero coniuge, & ita perficiatur matrimonium; quare semper voluntas illa præterita non est merè habitualis, sed aliquo modo virtualis, & causa operis præsentis.

140. De numero, & ordine Sacramentorum nouæ Legis, de quo agit S. Thomas quæst. 65. nihil occurrat addendum; de singulis enim in particulari probare, quòd sint Sacramenta, pertinet ad tractatum de quolibet eorum in particulari. De sacramentalibus verò, an conferant ad remissionem peccatorum venialium ex opere operato, dicemus in tractatu de Pœnitentia.

FINIS TRACTATVS DE SACRAMENTIS IN COMMUNI.

TRACTA